

HILL, Michael W.
The impact of information on society :
an examination of its nature, value
and usage / Michael W. Hill. – Lon-
don : Melbourne [etc.] ;
Bowker-Saur, 2000. - XI, 292 p. ;
22 cm. –
ISBN 185739 124 1

összetevője további kutatásokat és fejlesztéseket igényel, és megvalósíthatósága sem tisztázott, a szerző bátran állítja, hogy javaslata az általa megvizsgált más javaslatokhoz képest számos konceptuális előnyt mutat fel.

A recenziót a füzet viszont csak arról győzte meg, hogy a technológiai futóhomok megkötése – bármily kívánatos és sürgős is – még ígretnek sem tekinthető.

Mohor Jenő

Vizsgálódás az információ természetéről, értéke és használata körül, avagy az információ társadalmi hatása

Tíz éve, hogy a Könyvtári Figyelő lapjain Fülöp Géza: *Információ* című alapvető monográfiáját méltattam, s most megint egy igencsak dicsérendő könyv került kezembe, ismét csak az információról. Hogy egy nem főhivatású (s ráadásul kissé lusta) recenzens egy negyedévenként megjelenő szakfolyóiratban, hasonló témáról tízévente talál egy-egy feltétel nélkül dicsérhető könyvet, vajon mit jelent? Azt-e, hogy rosszul merít a kínálatból, azt-e, hogy a kínálat ilyen, vagy azt, hogy jobban szeret fanyalogni, mint dicsérni, el nem dönthető. Maradjunk hát a tényeknél: ismét van egy olyan könyv a Könyvtártudományi Szakkönyvtár állományában, amit legalább az angolul tudó könyvtárosoknak (itt-ott talán még kenyéradó gazdáiknak is) érdemes lenne elolvasni.

Hasonló, ám távolról sem azonos a két könyv témája: Fülöp információja a világban, a természetben (a matematikában, a biológiában) létező, működő információ, s annak egy metszete az információ és a társadalom; Hill viszont eleve a társadalomban működő, s arra ennél fogya

ható információt állítja középpontba. Ez a „társadalmi” információ persze éppen úgy sokféle, mint a „természeti”, sőt, megkockáztatom azt a kijelentést, hogy a shannoni értelemben vett, vagy a szemiotikai, a DNS által hordozott, vagy a sejtek közt áramló információ – nem egyszerűbb, de egyértelműbb – homogénebb fogalom, mint az emberek, emberek alkotta közösségek, intézmények, szervezetek között áramló (vagy éppen áramlásában akadályozott) információ. Hiszen információ az, amivel – szokatlan példaként – első fejezetét indítja Hill: a sürgős műtét után életéért küzdő híres ausztrál krikett-játékos akkor kezdett gyógyulni, amikor megkapta felesége üzenetét („*Minden rendben, Don. Jövök*”). Íme a példa, hogy a megfelelő időben a megfelelő információ jelentős hatást gyakorolhat. És információ volt, hogy a németek betörték Lengyelországba, s ez az információ volt a jel a második világháború „startjára”, információ az, amit a fakopáncsok szokásairól szerzek, ha kertemben figyelem e madarakat – mondja szerzőnk. Egyes információknak van kisebb-nagyobb hatása (a hatás mértéke nem egyszer attól – is – függ, hogyan interpretálják az adott információt), másoknak egyáltalán nincs. Figyeljük meg a következő kifejezéseket: információs kor, információ-auditálás, információgazdaság, információ-menedzsment, információ-átsomagolás, információpolitika, információs társadalom, információtechnológia, információ-átvitel; mindegyikben kissé más az „információ” jelentése, s mennyivel bonyolíthatjuk még a különbségtételt, ha szinonimaként az „ismeret” szót használjuk. Nos, Hill az információnak a társadalomban betöltött e sokféle szerepéről szól (nem feledve persze az információ természeti működését sem), ám gyakorlati szempontból sokszor a szakmánkhöz leginkább közel álló tudományos-műszaki-gazdasági jellegű információról beszél.

Annak ellenére, hogy egy írást nem az minősít, hogy milyen polcon ül (vagy ült) szerzője, mégis érdemes megemlékezni Michael W. Hill, az Oxford-

ban tanult vegyész könyvtárosi pályájáról, amely a British Museumban kezdődött, amikor egy, a szabadalmi hivatal könyvtárára alapuló tudományos és műszaki referenz-könyvtár felállítására alakult bizottság tagja lett. A következő lépés a *Patent Office Library* igazgatása, azután már „elkapta a gépszíj”, és sorra töltött be olyan pozíciókat, mint az Egyesült Királyság kémiai információs szolgálatának igazgatója, az ASLIB Tanácsának tiszteletbeli elnöke, az IATUL alelnöke, és hat évig volt a FID elnöke is. Jelenleg a Bowker-Saur kiadó *Guides to Information Sources* sorozatának szerkesztője. Könyvei között említést érdemel a *Patent documentation; Michael Hill on science, invention and information; National information policies and strategies*.

Ilyen előélet után talán nem is meglepő, hogy (a könyve előszavát indító Browning-sorokat Somlyó György fordításában idézve)

„... körbejárt

Hosszan, kimérni csalhatatlanul

Arányt és teret, formát és határt,

Mi az emberben megvilágosul.”

Rengetegen írnak ugyanis információ-technológiáról, információs társadalomról (globálisan, vagy másképp), információpolitikáról, információ-menedzsmentről és így tovább, csak éppen – úgy tűnik – az alapokra nem koncentrálnak, azaz nem tekintenek az egészre az információ szemszögéből. Célul tűzte ki tehát annak vizsgálatát, hogy mi valójában az információ, mik a lehetőségei és korlátai, terei és határai, és drámai növekedése vajon hová vezet minket. Másodlagos – de el nem hanyagolható – célja volt, hogy körülnézzen (akár helyettünk is), hogy mit írtak, mit mondanak erről mások, s ide két megjegyzés kívánkozik. Az egyik az, hogy mégsem szakirodalmi szemlét, vagy kompilációt, hanem önálló, jelentős monográfiát hozott létre. A másik pedig az, hogy a mű figyelemre méltóan (és hagyományos, kemény kötésű, papírból, nyomdai úton készült könyv esetében szokatlanul) friss: a fe-

jezeteket követő irodalomjegyzékek döntő része az 1990-es években, sőt az évtized második felében megjelent címeket tartalmaz, de nem ritka az 1998-as tétel sem (a kötet eredetileg 1999-ben jelent meg!).

Első hat fejezetében az információt vizsgálja, alaposan, minden oldalról körüljárva a témát. Bevezető, első fejezetében általában szól a legkülönfélébb információkról, pillantást vet a háttérre és a történeti összefüggésekre, de felteszi azt a kérdést is, hogy mindig megvan-e az információnak az a hatása, aminek lennie kellene, amit attól várunk. Második, az információ és az ismeret természete című fejezetében kellő, de nem túlzott mélységben, részletesen és világosan vezeti végig az olvasót a témán, az információ-felfogásokról, az információ fizikáján és fiziológiáján, a tények és az információ viszonyán, az információ és az ismeret (tudás) közti különbségeken és összefüggéseken át (nem hagyva említetlenül az intuíciót, hitet és elképzelést sem), a kutatásig, amely nem más, mint információ keresése és létrehozása. Az információ minősége és megbízhatósága a következő fejezet témája, ahol az adatok, a hitek és a preconcepciók konfliktusai éppen úgy terítékre kerülnek, mint a statisztikai adatok és az átlagok, s nem utolsósorban a ma technikai lehetőségei között igen könnyen létrehozható nem reális információk. (Ezek közé tartozhat pl. egy kép, ahol az egyiptomi piramisok közelebb vannak egymáshoz, mint a valóságban, és ilyen a „virtuális valóság” technológia. Mindkettőnek lehet helye – az arányok bemutatása, illetve pl. a repülőgép-vezetés oktatása – és helyes használatuk tudásunk színvonalát emeli. A velük való visszaélés azonban komoly károkat okozhat.)

Megértés (befogadás) és közlés: nélkülözhetetlen, de számos akadályba ütköző folyamatok ahhoz, hogy az információ ne csak létezzen, hanem betöltsen funkcióját. Ezekkel foglalkozik a negyedik és ötödik fejezet. Csak a verbális kommunikációról szólva, a megértést korlátozhatja a szókincs hiánya, il-

letve különbözősége, a háttér-ismeretanyag és a megértési készség foka; nem elhanyagolható szerepe van az emlékezetnek, a képzeletnek és a figyelemnek (elég gyakran olvassuk, vagy halljuk azt, amit várunk, ahelyett, ami valóban le van írva, vagy ténylegesen elhangzott). A befogadás mértéke függ még (egyebek mellett) az érdekeltség fokától, a célzott, de elrejtett információk „dekódolásának”, azaz „a sorok közötti olvasás” képességétől, és említendő az ellenkező vélet, az információ elutasítása, a „nem vagyok hajlandó tudomásul venni” mentalitás is. Az információ közlésének persze ennél jóval szélesebb körei vannak, amelyek öt alapvető tényezője, hogy mit, milyen céllal, honnan hová (kitől kinek), milyen eszközzel (milyen hordozón) és milyen körülmények között akarunk közölni. Az ötödik fejezet leginkább a két utóbbi faktorról foglalkozik, a kommunikációs technológiáknak az információra gyakorolt hatását, a csatornákat és a hálózatokat teszi vizsgálat tárgyává.

Végül a hatodik, a könyv (érzésem szerint) első nagyobb egységét záró fejezet az információ, ismeret- és dokumentum-menedzsment néhány szempontját veszi szemügyre. Az információ-menedzsment felelősségét és feladatait az alábbiakban foglalja össze: 1. annak biztosítása, hogy a szervezet minden tagja kellő időben hozzáférjen a neki szükséges információkhoz; 2. a „belül” létrehozott dokumentumok (és jelentések) tárolására, rendszerezésére és visszakeresésére szolgáló rendszer felállítása; 3. a megfelelő publikált anyagok kiválasztása, beszerzése és tárolása a szükséges formátumokban; 4. az on-line forrásokhoz és webhelyekhez, valamint a hagyományos dokumentum-forrásokhoz való hozzáférés megszervezése; 5. a „belső” információk tárolása, papír, és (egyre inkább) számítógépes formában. A tárolás magában foglalja a visszakereshetőséget, és a terminálon való megjelentetést, vagy a papírmásolat kézbe adását, és a hozzáférési szintek rendezését, hogy pl. a bizalmas információkhoz csak az arra felhatalmazottak juthassanak; 6. az új

információk terjesztése azok közt, akiknek tudniuk kell azokról; 7. annak biztosítása, hogy a szervezet tagjai könnyen kommunikálhassanak egymással (pl. intranet létrehozása, vagy az internet megfelelő biztonsági használata révén); 8. a kommunikációs rendszerbe beleértendő az otthonról dolgozók (táv munka) számára hozzáférés biztosítása a cég rendszeréhez; 9. a gépközi kommunikáció menedzselése (az olyan külső szállítókkal vagy megrendelőkkel, mint pl. a „just-in-time” megrendelő rendszerek); 10. az adatvédelem, szerzői és egyéb jogi védelem, korlátozások stb. szakértői forrásának biztosítása – szükség esetén minden olyan ország tekintetében, amelyekben a szervezet tevékenykedik; 11. a már szükségtelen információk kivonása, illetve a meglévő anyagok szükség szerinti felfrissítése, a szervezet információs forrásai és rendszerei feletti minőségellenőrzés biztosítása. A mostanában hirtelen nagyon divatosá vált ismeret-menedzsment viszont arra tesz kísérletet, hogy biztosítsa minden egyes alkalmazott ismereteinek lehető legnagyobb mértékű megtartását a cégnél, ha az alkalmazott távozik- megpróbálja arra ösztönözni az alkalmazottakat, hogy osszák meg ismereteiket; és megpróbálja arra bátorítani a személyzetet, hogy növelje ismereteit. Az információk és az ismeretek rögzítése iránti igénynek ez persze nem egyetlen, nem is elsődleges oka, hiszen a rögzítés gyakorlata is évezredekre megy vissza (a barlangfalakig, kőig, papiruszig). A papirusz használatával az írás vált a kommunikáció növekvő szerepű eszközévé, majd a papír és a nyomtatás feltalálása változtatta meg drámai módon az információk terjesztésének módját. Évszázadok alatt mind az olvasók, mind a szerzők száma olyan mértékben emelkedett (s a nyomdatechnika fejlődése olyan gyors tömegtermelést tett lehetővé), ami nagy nyomást gyakorolt a közreadás, terjesztés és tárolás gyakorlatára: a publikációk minden típusa óriási mértékben került nyomtatásra és vált tárolandóvá; felmerültek e ropant tömegből a szükséges információk megtalálá-

sának problémái; szükségessé vált a hagyományos nyomtatás gyorsan növekvő költségeinek csökkentése; nemcsak a kiadók, hanem a szerzők közti verseny következtében megjelent a gyorsabb publikálási eljárás, valamint a világot átfogó gyors terjesztés igénye; számos kiadvány esetében a frissítés szükséglete; a vásárlói ellenállás, ha egy folyóiratnak csak egy-két cikke esik az érdeklődés körébe. Ezen problémák megoldása csak egészen új kiadvány-formák, közreadási, terjesztési és tárolási módszerek révén lehetséges. Adatbázis, on-line elérés, CD-ROM, World Wide Web és így tovább, mindaz, amit új információs és kommunikációs technológia (ICT – magyarul IKT?) néven szoktunk emlegetni, látszik megoldást nyújtani. Kétségtelen hátránya azonban az új IKT-nak, hogy többnyire nekünk kell annak logikáját adaptálnunk, mintsem az alkalmazkodna a miénkhez. (Három könyv szövegét összehasonlíthatjuk úgy, hogy egymás mellé kitesszük magunk elé, de a számítógépen tárolt szövegeket előbb ki kell nyomtatnunk, hogy ezt megteheszük. Másrészt viszont a keresés sokkal könnyebb tud lenni, feltéve, hogy pontosan meg tudjuk határozni, hogy mit akarunk, és tudjuk, hogyan limitáljuk a válaszokat kezelhető mennyiségűre.) E fejezet felteszi még (az információ rögzítés-terjesztés-tárolás kapcsán) az „egész, vagy rövidített?” kérdést, tárgyalja az információ-rögzítéseket mint forrásokat, és eljut a könyvtárakhoz, mint a források egyikéhez, és hozzászól a könyvtárak jövőjéről széles körben folyó vitához is.

Ez az első hat fejezet (összesen 110 oldal) olyan becses és gondolatgazdag áttekintést nyújt arról, hogy mi az információ és az információ-használat, ami mindenkinek, aki szakmánkban (vagy annak környékén) tevékenykedik, csak hasznos lehet. Az újaknak olyan értékes betekintést kínál, amit legszívesebben kötelező irodalomná tennék, nekünk gyakorlóknak (vagy gyakorlottaknak) pedig hasznos emlékeztetőül szolgálhat.

A következő három fejezet egészen más szempont alapján érdemi különös figyelmünket: igen kevés szó esik a magyar szakirodalomban a könyvtári vagy az információs etikáról. A 7-9 fejezet pedig éppen ezzel foglalkozik: az elvárásokkal és jogokkal, a kötelességekkel és felelősségekkel, az intellektuális tulajdonnal és az adatvédelemmel. Az információ-etika magában foglalja az információkereséshez való jogot és – ehhez kapcsolhatóan – az új technológiák használatának jogát. Mivel nemcsak létező információt lehet keresni, hanem olyant is, ami még nem létezik, ide tartozik a tanulás és a kutatás szabadsága, valamint a tudáshoz való jog. Az általában demokratikusnak nevezett országokban mindenkit megillet az információ-kapás joga, azaz önmagában nem jelent bűncselekményt bármely, akár a nemzetbiztonságot érintő, vagy éppen köz- vagy valláserkölcsebe ütköző információ passzív megkapása. Vagyis, a cenzúrának korlátai vannak, ezzel szemben áll az információ közlésének szabadsága. A közlés szabadsága természetes módon vezet a következő témához: azok kötelességeinek és felelősségeinek boncolgatásához, akiknek kiváltságos hozzáférésük van kényes információkhoz. Az információ-szegények és információ-gazdagok problémájának tárgyalása, és a problémával való megbirkózást célzó politikák felemlítése után – immár a 9. fejezetben – a magyar szakirodalomban ismertebb, és etikai oldalról is megközelíthető kérdéshalmazzal, a szellemi tulajdon és az adatvédelem, a copyright és az elektronikus publikációk szerzői jogi bonyodalmi következnek. Nem marad említetlenül a személyes információk visszatartásának, vagy használatuk korlátozásának joga, s végül az adatvédelem jogi szabályozásának ügye sem.

A könyv harmadik nagy egységének, az információ társadalmi hatásai áttekintését tartalmazó 10-14 fejezetnek indításként elgondolkodtató felsorolást kapunk arról, hogy mi minden változott meg a társadalomban az elmúlt mintegy ötven év alatt. Kisebbségek lettek a családok, a felnőtt családtagok szét-

szóródnak; megváltozott a férfi-nő viszony: a fiatal nők számára immár nem fő cél a házasság és a család, sok házasság végződik válással, s a fiatal párok gyakran nem is házasodnak össze, sok nőnek nincs gyermeke; a nők általában (s nem személyes kivételként) társadalmi és intellektuális téren elfogadottan egyenlők a férfiakkal; fokozatosan eltűnik az egyes fajok felsőbbrendűségébe vetett hit; a létező osztály-különbségek ellenére van egyfajta, az általános társadalmi egyenlőséget elismerő attitűd; a szegyen(kezés) eltűnőben van; növekszik a bűnözés; az ifjúságot – és annak ízlését – fontos dologként kezelik, a gyermekeknek jogaik vannak, a korral járó tapasztalat nem érték többé; növekszik az egyéni jólét (a recenzens ezúton figyelmezteti az olvasót: a könyv nyelve, kiadója, szerzője és ihlető környezete egyaránt angol...); a jólét általános növekedéséhez köthetően az „eldobás kultúrája” váltja fel a javítást, és megvásároljuk a legújabb modellt, autóból és számítógépes programból egyaránt, akkor is, ha nincs ténylegesen szükségünk az újra; lakókörülményeink gátolják a felnőtteket a közösségi érzés és a gyerekeket a barátságok kialakulásában, az óvodába-iskolába „szállítás” módja az anyák lehetőségét szüntette meg a társadalmi kapcsolatok kialakítására és az informális információcserére; az öltözködés informálisabb – és többnyire kényelmesebb – lett; a bevásárlás a szórakozás egyik formájává vált a szükségletek beszerzése helyett; megváltoztak az étkezési szokások: készített vásárolunk, idegen ételeket eszünk és gyakrabban eszünk házon kívül; a többség külföldre jár nyaralni; vallását az emberek kisebb része tartja meg; az élet egyre vadabb és az idő egyre értékesebb; a munka kevésbé nyújt stabilitás-érzést, sokan, akik régen egy irodában vagy gyárban töltötték volna egész munkás életüket, ma feleslegesek, részmunkaidősök, „kényszervállalkozók” vagy munkanélküliek. Bármily hosszú is e felsorolás, kétségtelen, hogy nem teljes, mégis, valamilyen háttérét adja az információs környezet változásainak, és számos olyan fejleményt is

tartalmaz, amelyeknek egyik tényezője az új információ-növekedés. A változások üteme növekszik: a közszolgálati rádiózás kezdetétől 28 év alatt lett 40 millió embernek rádiója, a 40 millió televíziós készülékhez már csak 8 év kellett, és mindössze 3-4 év kell ennyi ember internet-kapcsolódásához. Egyedül az információ persze nem oka ezeknek a változásoknak, de lényeges szerepet játszik bekövetkezésükben, hatásuk erősítésében. Gyakran nem is maga az információ az, ami a változásokhoz vezet, hanem az, amilyen gyorsan és amilyen széles körben terjed. Elterjedt (és hibás) gondolkodási sémák példái bizonyítják, hogy a széles körű információhozzáférés következményei mélyebbek és drámaibbak lehetnek, mint először gondoltuk volna.

A továbbiakban szó esik a kétféle személyes információról (amit mi tudunk másokról, és amit mások – személyek és/vagy szervezetek – tudnak rólunk; a média és a társadalom viszonyáról; a hirdetésekéről; az életstílusról, egészségről és diétákról – mint az információ hatásainak erősen kitett megannyi társadalmi és kulturális jelenség néhány példájáról. A gazdasági tényezőket tárgyaló fejezetben szó esik a foglalkoztatottságról, az információ értékeléséről és az ingyen vagy plusz költségért kérdésről és – nem utolsó sorban az információiparról. Kissé rövidnek tűnik az információ és a környezet című fejezet, elmélyültebb olvasást igényel az „oktatás most és a következő évtizedben” (a könyv 13. fejezete), és az ezt követő, az információnak a politikában és a kormányzásban játszott szerepét taglaló. Itt esik szó arról, hogy – bár a kormányzás és az információ elválaszthatatlan – minden kormányzat ambivalens módon viszonyul az információhoz: egyrészt elvárja az állampolgároktól és az intézményektől egyaránt, hogy hozzáférhetővé tegyék minden információjukat, amelyekre a kormányzati tisztviselők szerint szükség lehet. Másrészt viszont – bármiféle, az információ szabadságát biztosító jogszabály mellett is – úgy gondolja, hogy az állampolgároknak és az intézményeknek

nem feltétlenül kell tudniuk minden kormányzati tervről, mindaddig, amíg a kormányzat nem látja elérkezettnek az időt a tájékoztatásra. A modern kormányzat – minden országban – az információk begyűjtésére komoly infrastruktúrát épített ki, ám mégis úgy tűnik, hogy a holnap ügyeit a tegnap információival próbálja eligazítani (vessük össze a demográfiai adatok fontosságát a népszámlálások gyakoriságával). Másrészt viszont a kormányzat számára nemcsak a tájékozódás, hanem a tájékoztatás is fontos: az a kormány, amely nem tartja az országot (a nemzetet) megfelelően informált állapotban, nem várhatja el az állampolgároktól, hogy a kormány kívánságainak megfelelően viselkedjék. Szükség van tehát a kormányzati szándékok és ténykedések közzétételére, az ezzel kapcsolatos információk használatát lehetővé kell tenni, és bátorítani kell a polgárt, hogy éljen a lehetőséggel. Mindez már bizonyos mértékig meghatározza egy nemzeti információpolitika természetét. Hill, aki a recenzió elején említetten kívül még egy könyvében foglalkozott az országos (nemzeti) információpolitika kérdéseivel, felsorolja, hogy a nemzeti információpolitikának milyen kérdésekre kell kitérnie, érdemes szemezgetni ezek felsorolásából: az állampolgároknak az információ-kereséshez, -kapáshoz, -tároláshoz, -használathoz és -közléshez való jogának terjedelme, valamint e jogok korlátozása, tekintettel másoknak az információ tulajdonlásához való jogára; a kormányzat joga az egyénektől és intézményektől való információkérésre; a megfelelő információk bizalmasan kezelésének joga/kötelessége; a hivatalos információkhoz való nyilvános hozzáférési jog kiterjedése és időzítése; az információk nyilvánosságra hozásának és terjesztésének kötelessége és szükségessége; a hivatalos információk közreadásának politikája; az információk határokon keresztül áramlásával kapcsolatos politika; a kormányzati intézmények információkeresési gyakorlatának koordinálása; a szükséges információ-menedzsment gyakorlat biztosítása valamennyi hivata-

los területben; az információiparral kapcsolatos politika, ide értve a nemzetközi információs cégeket és a médiát is, valamint a publikált információk megbízhatóságának biztosítását; a könyvtárakkal, levéltárakkal, múzeumokkal és webhelyekkel, mint információforrásokkal kapcsolatos politika; a tanulók információhasználatra oktatása-nevelésére valamint az egyéneket és a szervezeteket a tanulás és az információ társadalmában teljes szerep betöltésére alkalmassá tevő felvértezésére irányuló politika.

Búcsúzó fejezetében az információs társadalomról szól a szerző, azt kérdezve, hogy vajon részesei vagyunk-e, és hogy hová vezet. Pontokba szedett fontos mondatokat olvashatunk még az információ-intenzitásról, a kommunikáció és a számítástechnika jelen és jövő szerepéről. Mindezek hatása, a társadalmi, kulturális, gazdasági és politikai változások rövid összefoglalása következik, és még egyszer a kérdés: meddig jutottunk, és hogyan, merre to-

vább? A záró fejezet elgondolkodtató töprengés az információnak a társadalomban betöltött szerepéről és hatásáról. A felmerülő (és a könyvben ténylegesen feltett) kérdések legtöbbször a válasz ott van a könyv lapjain, interpretálásuk túlmutatna a recenzió keretein, s elvonná az olvasók örömét. Ezt a könyvet ugyanis öröm (és élvezet) olvasni, átfogó és gondolatébresztő, ugyanakkor érdekes, sőt, szórakoztató (a humorérzéknek sincs híján), még akkor is, ha egyik-másik megállapításával éppen vitába szállna is az olvasó.

Ha feltétlenül kell valami rosszat mondanom, a könyv – számunkra – egy kicsit angol (nyelvében is, de nem erre céloztam). Környezete, példái, a társadalom berendezkedése és fejlettségi foka, az információ terjesztésének-használatának módja és mértéke, mindez egy kicsit más, mint a miénk. Persze, ez nem a könyv és a szerző hibája, csak éppen tény, amit olvasásakor – amit mindenkinek csak ajánlani tudok – érdemes figyelembe venni.

Mohor Jenő

Nem a könyvtár a felelős – Egy kaliforniai fellebbviteli bíróság úgy határozott, hogy a közkönyvtárak nem vonhatók felelősségre a nyilvános számítógépeken megjelenő internetes tartalomért. Miután egy 12 éves fiú pornográf anyagokat töltött le a könyvtárban, a sacramentói Public Justice Institute szeretne volna arra kényszeríteni a könyvtárakat, hogy korlátozzák a hozzáférést egyes honlapokhoz. A bíróság szerint az ilyen korlátozások összeegyeztethetetlenek lennének az állami és szövetségi törvényekkel. Több jogvédő csoport, köztük az American Civil Liberties és számos város is ellenezte a követelést. Az ítélet egybecseng egy virginiai bíróság döntésével, mely kimondta, hogy a szűrés ellenkezne a szólásszabadsággal. (M.G.)
(*Silicon Valley.com 2001. márc.*)

Elektronikus könyvkiadás – Főként az e-könyvek ára, nem pedig az olvasás nehézsége tartja vissza az amerikai fogyasztókat az elektronikus könyvektől – állapították meg az internetezők körében végzett felmérés nyomán az Arthur Andersen cég szakemberei. (M. G.)
(<http://fn.hu/cikkprint.cmt?id = 3473>)